

Příloha č.1

Přepis rozhovorů

Respondentka 1

1. Kdy se u vás začaly objevovat první příznaky nemoci? Jaké, a jak se vyvíjely?

Bylo to na podzim 2013. Trpěla jsem neuralgií trigeminu. Jako nejpravděpodobnější příčina byla stanovena pulpitida nějakého horního zubu. Nicméně zubař nic nenašel a navrhl vyšetření neurologem. V té době už jsem téměř nespala, protože zásahy té šlehavé bolesti se objevovaly ta zhruba každou hodinu. Neurolog při běžném vyšetření nic nenašel a odeslal mě – světe div se – k zubaři. Ten mi poradil najít si lepšího neurologa a tím to pro něj skončilo. Nakonec jsem mezi známými známých našla ochotnou a milou neuroložku, který říkala, že může udělat ještě magnetickou rezonanci, ale pokud bude negativní, pak opravdu patřím zubaři. No, nebyla. Ve srovnání s předchozí rezonancí (asi rok starou) se objevilo 9 demyelinizačních ložisek.

2. Jaké symptomy byste subjektivně zhodnotili jako klíčové při vašich problémech v komunikaci s okolím?

(např. problémy s řečí (problémy s hlasem, problémy s výslovností ...), koncentrace, poruchy paměti, únava, deprese a úzkostné poruchy, jiné – jaké?)

Určitě deprese, někdy se přidá i úzkost nebo únava.

3. Jak se tyto symptomy projevují v každodenních situacích s vašimi blízkými? (rodina, přátelé)

Obvykle nechci nikoho vidět, pokud nemusím vstávat, zůstávám v posteli a uvnitř se prakticky neustále užíráám a obviňuju.

4. Mají vliv na váš pracovní život a jaký?

Mám zakázanou směnou práci, tedy služby. Bývám často unavená z pacientů. Na druhou stranu, dávám si záležet, aby pacienti nic nepoznali a nijak nebyli mými problémy ovlivněni.

5. Jak vás limitují v rámci trávení volného času?

Opět v rámci svých depresivních stavů nerada vidím kolem sebe více lidí, někdy nechci vidět nikoho. Bývám více unavená, takže se mi nechce sportovat, což pomáhá.

6. Jak se s problémy vyrovnáváte, co vám pomáhá?

S menšími problémy se vyrovnám sportem nebo dobrou knihou. S těmi většími jako je deprese se

7. Máte dostatečné informace o službách pro osoby s RS? Využíváte je?

Základní informace mám, jako zdroj mi zatím obvykle stačí neurolog. Od RS kompasu odebírám časopis a je zajímavý.

8. Co vidíte jako největší problém člověka s RS?

Jako skoro ve všem předsudky. Spolužáci ze studijní skupiny (ti, kterým jsem to řekla), jsou neustále překvapení, že nejezím na vozíku. V době, kdy jsem jim to říkala, se mě ptali, jestli tu nemoc můžou přede mnou vyslovit...

9. Jaké jsou vaše plány do budoucnosti?

Zaléčit už konečně depresi, abych mohla žít spokojený a klidný život. Změnit místo. Cestovat směr Skandinávie.

Respondentka 2

1. Kdy se u vás začaly objevovat první příznaky nemoci? Jaké, a jak se vyvíjely?

V květnu 2011 mi diagnostikovali rakovinu prsu, následovala operace a léčba chemoterapie i radioterapie. Když jsem se na jaře roku 2012 chtěla vracet do práce, všimli si přátelé, že se nějak motám, kácím, zakopávám, když jsem chtěla doběhnout autobus, nemohla jsem zrychlit... Řekla jsem to při kontrolách na onkologii, následovala různá vyšetření (jestli to není od krční páteře, ORL, neurologie...) Před Vánocemi 2012 jsem byla poprvé na magnetické rezonanci, začalo se mluvit o příznacích roztroušené sklerózy, lumbálka v lednu 2013 to potvrdila.

2. Jaké symptomy byste subjektivně zhodnotili jako klíčové při vašich problémech v komunikaci s okolím?

(např. problémy s řečí (problémy s hlasem, problémy s výslovností ...), koncentrace, poruchy paměti, únava, deprese a úzkostné poruchy, jiné – jaké?)

Permanentní únava, v horkých letních měsících horší. Zapomínání, pomalost a zadržávání při řeči (u okolí vnímám, že nemají trpělivost čekat, než si vzpomenu či dořeknu větu).

Při chůzi se motám, okolí to vnímá jako chůzi pod vlivem alkoholu.

Občas mi vypadávají předměty z ruky kvůli necitlivosti a špatnému stisku (u nádobí je to horší, papíry se dají posbírat...)

3. Jak se tyto symptomy projevují v každodenních situacích s vašimi blízkými? (rodina, přátelé)

To je různé. Někoho z mých nejbližších nezajímá, jak mi je a musím si poradit sama, někdo mi chce pomoci, ale pomáhá tak, jak on si myslí, že mi to pomůže...

V práci mi pomáhají některé kolegyně s obědem (chodíme do restaurací) buď mne doprovodí a pomůžou s tácem nebo mi oběd přinesou, abych šetřila kroky

Ideální je empatický člověk, který se ptá, jaká pomoc pomůže a neuráží se, když to potřebuji jinak....

Také jsem vděčná, když mi dají šanci dělat věci sama, mým tempem a neberou mi je z ruky se slovy „běž si sednout, běž si odpočinout“...

4. Mají vliv na váš pracovní život a jaký?

1. Pomalost při psaní na počítači, neschopnost soustředění a učit se novým věcem...

Obtíže při psaní rukou....

Ráda bych práci změnila, ale vždycky narazím na to, co už nemohu „nabídnout“...

5. Jak vás limitují v rámci trávení volného času?

Nemohu se vydat s přáteli na túru, brzdím jejich tempo, častěji odpočívám, musím si i lehnout.

Těžko hledám někoho na společnou dovolenou, většina v mém okolí je ještě příliš při síle a neradi se přizpůsobují...

6. Jak se s problémy vyrovnáváte, co vám pomáhá?

Těžko... pomáhá mi být s někým, s kým o tom můžu mluvit, stačí, když mne vyslechne, když vnímám pochopení a neudílí mi rady, co a jak bych měla.

Někdy mi stačí být ve společnosti a jenom poslouchat, hlavně nebýt sama.

7. Máte dostatečné informace o službách pro osoby s RS? Využíváte je?

Léčím se v RS centru na Karlově náměstí v Praze, je k dispozici psychoterapeutka, pořádá i různá sezení v menší skupině (cca 12 lidí) je příjemné slyšet ostatní s čím se potýkají a jak to řeší...

Mám kontakt na neziskovku Roska

8. Pokud ano, jak vám s vaší situací pomáhají a je to pro vás dostatečné?

Je to hodně o mém přístupu, jestli se chci s nimi vidět, jestli si něco zjišťuji o nemoci...

9. Co vidíte jako největší problém člověka s RS?

Je-li člověk sám, je i na tuto nemoc sám a všechno si taky sám musí zajistit...

10. Jaké jsou vaše plány do budoucnosti?

Zajistit si bydlení i dostatečné služby, tak abych byla co nejvíce samostatná...

Respondent 3

Kdy se u vás začaly objevovat první příznaky nemoci? Jaké, a jak se vyvíjely?

V roce 1987 první atakou dvojitým viděním. Léčili mě B12 injekcí, po měsíci problém odešel. Poprvé se zmínili o možnosti RS, ale s léčbou jsem začal až v roce 2005.

Jaké symptomy RS vám dělají největší potíže při komunikaci s okolím?

Hlavně pohybové potíže, poruchy s řečí a výslovností, hlavně postižená celá pravá strana těla (přeučten na leváka – psaní, jídlo), urologické potíže (cévkování), sexuální potíže

Zmínil jste, že máte poruchy s řečí a výslovností, mohl byste mi o nich něco blíže povědět?

Mám tzv. mozečkovou mluvu. Okolí mi začalo více říkat, že mi nerozumí. Potom, nejhorší je pro mě stres a když se na mě spěchá, to pak trvá delší dobu, než odpovím...Začal jsem taky chodit k logopedce.

A pomáhá vám terapie? Co jste se při ní naučil?

Samozřejmě.... Naučili mě, jak zklidnit řeč, mluvit pomaleji, třeba nemohu vyslovit určité slovo a já ho dlouhosáhle obejdu a jinými slovy obměňuji.

A co vaši blízcí, jak reagují na vaše potíže?

Všichni moji blízcí o potížích vědí a reagují normálně. Jsou tolerantní a snaží se pomoci. Stejně se ale snažím si vše udělat sám a nespoléhat na ně. Samozřejmě mě to trvá delší dobu.

A jak to nesete psychicky?

Roztroušenou sklerózu mám 25 let. Ze začátku jsem to nesl těžce, bral antidepresiva. Potom jsem se ale s tím snažil poprat a bojovat s tím aktivitou. Ještě když to šlo, jezdil jsem hodně na kole, raftu. Před sedmi lety jsem skočil tandemový seskok padákem, před osmi lety jsem jel na vozíku (pomocí kamarádů, kteří mě tlačili) pražský maraton a mám za sebou i 3 hradecké půlmaratony.

Někdy se ale neubráním přemýšlet nad budoucností a nad tím, jak to se mnou bude pokračovat....

Jak vypadá váš pracovní život?

Kvůli svému zdravotnímu stavu jsem v plném invalidním důchodu. Bez invalidního vozíku se nemůžu pohybovat, vše mi trvá delší dobu, hlavně když je teplo. Rychle se unavím. ale mám různé speciální pomůcky, auto předěláno na ruční řízení a automat a na počítači mám speciální myš pro postižené.

Když jste ještě chodil do zaměstnání, jak RS ovlivňovala v práci?

Jak říkám, přestal jsem pracovat hlavně kvůli problémům s pohybem. Už jsem nestačil pracovnímu tempu. V tu dobu se začali i objevovat záseky v řeči a špatná výslovnost. Spolupracovníci můj stav nechápali. O nemoci moc nevěděli, ale místo aby se mě zeptali, šeptali si o mě za zády.

Co rád děláte ve volném čase?

Rád jsem aktivní, i když můžu jenom dopoledne, pak mě nenesou nohy. Vadí mi taky teplo. Některé věci, co jsem dřív dělal už nemůžu, vše mi trvá déle a musím hodně odpočívat. Do budoucna bych ale chtěl letět dvoumístným větroněm a skočit s padákem.

Jak se s problémy vyrovnáváte, co vám pomáhá?

Už vím, co nemohu dělat, používám speciální pomůcky, některé věci dělám jiným způsobem. Potom aktivita, příliš neřešit, co nemůžu...

7. Máte dostatečné informace o službách pro osoby s RS? Využíváte je?

Samozřejmě, chodím k neurologovi, urologovi, očařovi, na rehabilitaci (vojtova metoda) a k logopedovi. Také na trénink kognitivních funkcí a trénování paměti.

9. Co vidíte jako největší problém člověka s RS?

Hlavně jejich psychika, jak se se svým stavem srovnají. Důležité je používat antidepresiva.

10. Jaké jsou vaše plány do budoucnosti?

Chci být co nejdéle samostatný a moci dělat, to, co mě baví.

Respondent 4

Kdy se u vás začaly objevovat první příznaky nemoci? Jaké, a jak se vyvíjely?

V r. 2003 (03-05) nastaly problémy, které se projevovaly i v práci. Pravidelně jsem navštěvoval neurologa. Měl jsem problém s nepohyblivostí těla atd., z důvodu vady páteře, meziobratlových mezer atd. od r. 1985.

MUDr. neurolog na poliklinice, ordinující již v důchodovém věku, pro již neznalost aktualizací neurologie sváděl vše na páteř a nepoznal ataku RS ani po většinové ztrátě zraku. Pak jsem podstoupil požadované vyšetření v oční ordinaci a na základě lékařské zprávy od MUDr. z oční kliniky mi bylo provedeno vyšetření, MR (odběr míšního moku). Začalo se s okamžitou „léčbou“ RS, čím se jí podařilo minimalizovat následné ataky a podařil se (což se podaří jen u cca 10 % lidí) vrátit zrak

Jaké symptomy byste subjektivně zhodnotil jako klíčové při vašich problémech v komunikaci s okolím?

Tak když jsem více unavený nebo ve stresu projevuje se to tím, že se špatně soustředím, mám problém si vybavit slova. Zhoršovalo se to vždy v období ataky, kdy jsem měl jakoby ztuhlý jazyk, měl jsem potíže s kontrolou hlasu.

Prioritní ale pro mě je třes prstů, rukou, snížená citlivost, hybnost nejen rukou, ale i těla, přisuzovaná prvně MUDr. neurologem, před ztrátou zraku, problému od páteře...taky únava, necitlivost rukou, nohou, špatná stabilita, chůze.

A jak okolí reaguje na vaše problémy?

Hlavně neznají danou nemoc, problém, popř. popř. po infu z webových stránek má většina lidí a známých chytré řeči o tom, co a jak dělat, jak se stravovat, cvičit atd.

A jak je to v případě vašich nejbližších?

Manželka a bratr a jen velice málo (minimum známých) jsou OK. Jsou mi většinou oporou. No ono to taky se mnou není někdy jednoduchý. (smích). Když nemám náladu, nevede se mi, na manželku bručím, nechovám se úplně ukázkově. Ale ona to snáší docela dobře, vydrží a počká, až se to zlepší.

No ostatní z rodiny jsou odepsáni, nekomunikujeme spolu, i vzhledem k jiným záležitostem jsou „postavení“ mimo styk.

A co pracovní život, jak se to projevuje v této oblasti?

Tak cca. Od roku 2009 jsem byl v DIČ (částečném invalidním důchodu). Ve firmě jsem dostal výpověď, ale hlavně to bylo kvůli jejímu zadlužení. Přivydělával jsem si ještě vedlejším příjmem na ŽL, který jsem měl, ještě když jsem pracoval na plný úvazek. Potom ale v rámci atak a zhoršujícího se stavu od 2015/2016 mě byl změněn lék a v důsledku v r. 2019 mám plný invalidní důchod.

Jak vás limitují v rámci trávení volného času?

Mám omezený kontakt s lidmi, to hlavně kvůli mé velmi malé pohyblivosti, necitlivosti rukou. Jsem schopen chodit jen pomocí francouzských berlí. S některými známými si vlastně už moc nemáme co říct, jsem převážně doma, na PC, koukám na televizi., minimálně vyrazím na procházku.

Jak se s problémy vyrovnáváte, co vám pomáhá?

Nejhorší je asi ta neustálá změna stavu. Člověk si na něco zvykne, vyrovná se s tím a za chvíli je všechno jinak.

Pomáhá mi sledování aktuálních zpráv, TV a taky komunikace s jen několika zbylými známými a elektronicky, i na FB s „cizími“, těmi, kteří mají nemoc taky a tak mi víc rozumí.

Máte dostatečné informace o službách pro osoby s RS? Využíváte je?

INFO, jednak od MUDr., sestřiček v RS, www.RSky. nevyužívám, zatím.

Co vidíte jako největší problém člověka s RS?

Dle osobního vnímám jako NEJ problém/y způsobení necitlivosti rukou, nohou, ovladatelnost těla, stabilita, snižující se ovladatelnost svaloviny v oblasti potřeb těla.

Jaké jsou vaše plány do budoucnosti?

Již asi žádné překotné ☺, klidný život, v rámci možnosti mimo domov dovolená/é, výlety s mojí velmi malou procházkou.

Příloha č. 2

ICF CHECKLIST (česká verze) Core Set Roztroušená skleróza –komplexní sada (44)

Klinický formulář

Pro Mezinárodní klasifikaci funkčních schopností, disability a zdraví (MKF)

Tento formulář je checklist vybraných kategorií Mezinárodní klasifikace funkčních schopností, disability a zdraví (MKF, anglicky ICF) Světové zdravotnické organizace. Formulář je založen na ICF checklistu a slouží k získání a zaznamenání informací o funkčních schopnostech a disabilitě jednotlivce. Tyto informace mohou být sumarizovány pro zaznamenání případu (např. v klinické praxi nebo sociální práci). Formulář použijte s knižním vydáním MKF. Kategorie byly vybrány podle Core Setu **Multiple Sclerosis Comprehensive** vydaný ICF Research Branch.

H 1. Při vyplňování tohoto checklistu užíjte všechny dostupné informace. Prosím zaznamenejte, které byly použity:

[1] psané záznamy   **[2] primární respondent**   **[3] jiní informátoři**   **[4] přímé pozorování**

Pokud nejsou lékařské a diagnostické informace dostupné, je doporučeno zkompletovat appendix 1: stručná informace o zdraví (strana 9 – 10), který může vyplnit respondent.

H 2. Datum ___/___/___ **H 3. ID případu** __, __, __, __ **H 4. Č. účastníka** __, __, __, __

Den Měsíc Rok

A. DEMOGRAFICKÉ INFORMACE

A.1 JMÉNO (nepovinné)

Jméno _____ Příjmení _____

A.2 POHLAVÍ (1) žena (2) muž

A.3 DATUM NAROZENÍ ___/___/___ (den/měsíc/rok)

A.4 ADRESA (nepovinné)

A.5 DÉLKA FORMÁLNÍHO VZDĚLÁNÍ (v letech) _____

A.6 SOUČASNÝ RODINNÝ STAV: (označte pouze jedno, které nejvíce odpovídá)

(1) Nikdy nesezdán/a (4) Rozvedený/á
(2) V současnosti vdaná/ženatý (5) Ovdovělý/á
(3) Žijící odděleně (6) Žijící ve společné domácnosti

A.7 SOUČASNÉ ZAMĚSTNÁNÍ (označte jednu nejlepší volbu)

(1) Placené zaměstnání (6) V důchodu
(2) OSVČ (7) Nezaměstnaný (zdravotní důvody)
(3) Neplacená práce, jako dobrovolník/charita (8) Nezaměstnaný (jiné důvody)
[ ]
(4) Student (9) Jiné
(5) V domácnosti (prosím upřesněte) _____

A.8 HLAVNÍ LÉKAŘSKÁ DIAGNÓZA stávajícího zdravotního stavu. Pokud je to možné, zadejte kód MKN-10.

1. Žádná porucha zdraví není přítomna.

2. ....

3. ....

4. ....

5. Zdravotní stav (nemoc, porucha, úraz) existuje, nicméně jeho původ nebo diagnóza nejsou známy.

MKN kód: _____. ____

MKN kód: _____. ____

MKN kód: _____. ____

ČÁST 1a: PORUCHY TĚLESNÝCH FUNKCÍ

- Tělesné funkce jsou fyziologické funkce tělesných systémů (včetně funkcí psychických).
- Poruchy (impairment) jsou problémy v tělesných funkcích, jako je signifikantní odchylka nebo ztráta.

První kvalifikátor: Rozsah poruchy
0 Žádná porucha znamená, že osoba nemá žádný problém.
1 Mírná porucha znamená, že problém je přítomen méně než 25 % času, v intenzitě, kterou může osoba tolerovat a stával se zřídka během posledních 30 dní.
2 Střední porucha znamená, že problém je přítomen méně než 50 % času v intenzitě, která zasahuje do každodenního života osoby, a stával se občas za posledních 30 dní.
3 Těžká porucha znamená, že problém je přítomen více než 50 % času, v intenzitě, která částečně rozvrací každodenní život osoby, a stával se často během posledních 30 dní.
4 Úplná porucha znamená, že problém je přítomen více než 95 % času, s intenzitou, která zcela rozvrací každodenní život osoby, každý den v posledních 30 dnech.
8 Nelze určit znamená, že nejsou k dispozici dostatečné informace ke specifikování závažnosti poruchy.
9 Nelze aplikovat znamená, že je nepřiměřené aplikovat daný kód (např. b650 Menstruační funkce pro ženu ve věku pre-menarche nebo post-menopause).

Rozšířený seznam tělesných funkcí	Kvalifikátor
b114 Orientační funkce (<i>čas, místo, osoba</i>)	
b126 Temperament a funkce osobnosti	
b1300 Stupeň energie	
b1301 Motivace	
b1308 Energie a funkce řízení, jiné	
b134 Funkce spánku	
b140 Funkce pozornosti	
b144 Funkce paměti	
b152 Funkce emocionální	
b156 Funkce vnímání	
b164 Kognitivní funkce vyšších úrovní	
b210 Funkce zraku	
b235 Vestibulární funkce (<i>včetně rovnovážných funkcí</i>)	
b260 Proprioceptivní funkce	
b265 Dotykové funkce	
b270 Smyslové funkce, které se vztahují k teplotě a jiným stimulům	
b280 Vnímání bolesti	
b310 Funkce hlasu	
b320 Funkce artikulace	
b330 Funkce plynulosti a rytmičnosti řeči	
b445 Funkce dýchacích svalů	
b455 Funkce tolerance cvičení	
b5104 Slinění	
b5105 Polykání	
b525 Funkce defekační	
b5500 Tělesná teplota	

b5508 Termoregulační funkce, jiné	
b620 Funkce močení	
b640 Sexuální funkce	
b710 Funkce kloubní hybnosti	
b730 Funkce svalové síly	
b735 Funkce svalového tonu	
b740 Funkce svalové vytrvalosti	
b750 Funkce motorického reflexu	
b760 Funkce kontroly volní hybnosti	
b7650 Mimovolní kontrakce svalů	
b7651 Tremor	
b770 Funkce vzorů chůze	
b780 Funkce, vztahující se k pocitům ze svalů a pohybů	
DOPLŇTE PŘÍPADNĚ DALŠÍ POLOŽKY MKF	

ČÁST 1b: PORUCHY TĚLESNÝCH STRUKTUR

- Tělesné struktury jsou anatomické části těla jako orgány, končetiny a jejich součásti.
- Poruchy (impairment) jsou problémy struktur, jako je signifikantní odchylka nebo ztráta.

První kvalifikátor: <i>Rozsah poruchy</i>	Druhý kvalifikátor: <i>Povaha změny</i>	Třetí kvalifikátor: <i>Lokalizace</i>
0 Žádná porucha znamená, že osoba nemá žádný problém.	0 Není změna struktury	0 více než jeden orgán
1 Mírná porucha znamená, že problém je přítomen méně než 25 % času, v intenzitě, kterou může osoba tolerovat a stával se zřídka během posledních 30 dní.	1 Úplná ztráta	1 vpravo
2 Střední porucha znamená, že problém je přítomen méně než 50 % času v intenzitě, která zasahuje do každodenního života osoby, a stával se občas za posledních 30 dní.	2 Částečná ztráta	2 vlevo
3 Těžká porucha znamená, že problém je přítomen více než 50 % času, v intenzitě, která částečně rozvrací každodenní život osoby, a stával se často během posledních 30 dní.	3 Přídavná část	3 obě strany
4 Úplná porucha znamená, že problém je přítomen více než 95 % času, s intenzitou, která zcela rozvrací každodenní život osoby, každý den v posledních 30 dnech.	4 Nepřiměřený rozměr	4 vpředu
8 Nelze určit znamená, že nejsou k dispozici dostatečné informace ke specifikování závažnosti poruchy.	5 Přerušovaná kontinuita	5 vzadu
9 Nelze aplikovat znamená, že je nepřiměřené aplikovat daný kód (např. b650 Menstruační funkce pro ženu ve věku pre-menarche nebo post-menopause).	6 Vybočená pozice (poloha)	6 nahoře
	7 Kvalitativní změny struktury, včetně nahromadění tekutin	7 dole
	8 Nelze určit	8 jiné
	9 Nelze aplikovat	9 blíže neurčené/nelze aplikovat

<i>Rozšířený seznam tělesných struktur</i>	První kvalifikátor: <i>Rozsah poruchy</i>	Druhý kvalifikátor: <i>Druh změny</i>	Třetí kvalifikátor: <i>Lokalizace</i>
s110 Struktura mozku			
s120 Mícha a přidružené struktury			
s610 Struktura močového systému			
s730 Struktury horní končetiny (paže, ruka)			
s750 Struktura dolní končetiny			
s760 Struktura trupu			
s810 Struktura kožních oblastí			

ČÁST 2: OMEZENÍ AKTIVIT A PARTICIPACE

- *Aktivita je provádění úkolu (úkonu) nebo činu jednotlivcem. Participace je zapojení do životní situace.*
- *Omezení aktivit jsou obtíže, které člověk může mít při provádění aktivit. Omezení participace jsou problémy, které člověk může prožívat při zapojení do životních situací.*

Kvalifikátor výkonu popisuje rozsah omezení participace jedince při aktuálním provádění úkolů nebo činností ve svém běžném prostředí. Vzhledem k tomu, že prostředí běžně přináší různé souvislosti s danou společenskou situací, výkon může být také chápán jako "účast v dané životní situaci" nebo "prožívaná zkušenost" člověka v daných souvislostech, ve kterých právě žije. Tyto souvislosti zahrnují faktory prostředí – všechny aspekty okolního světa fyzického, společenského a postoje společnosti, které mohou být kódovány za použití komponent faktorů prostředí. Kvalifikátor výkonu měří obtížnost zkušeností respondenta při **dělání věcí, za předpokladu, že je dělat chce.**

Kvalifikátor kapacity popisuje rozsah omezení aktivity jedince při vykonávání úkolů nebo činností. Kvalifikátor kapacity se zaměřuje na omezení, která jsou vlastními nebo vnitřními faktory osobnosti samy o sobě. Toto omezení by mělo být přímým projevem zdravotního stavu respondenta, **bez asistence.** Asistencí je myšleno pomoc jiné osoby, nebo pomoc poskytovanou upraveným nebo speciálně navrženým nástrojem nebo vozidlem, nebo nějakou formou modifikace životního prostředí pokoje, domova, na pracoviště atd. Stupeň kapacity by měl být posuzována vzhledem k normálnímu očekávání osoby nebo schopnostem daného jedince před tím, než získal svůj zdravotní stav.

První kvalifikátor: Výkon Rozsah omezení participace	Druhý kvalifikátor: Kapacita (bez asistence) Rozsah omezení aktivity
0 Žádná porucha znamená, že osoba nemá žádný problém.	
1 Mírná porucha znamená, že problém je přítomen méně než 25 % času, v intenzitě, kterou může osoba tolerovat a stával se zřídka během posledních 30 dní.	
2 Střední porucha znamená, že problém je přítomen méně než 50 % času v intenzitě, která zasahuje do každodenního života osoby, a stával se občas za posledních 30 dní.	
3 Těžká porucha znamená, že problém je přítomen více než 50 % času, v intenzitě, která částečně rozvrací každodenní život osoby, a stával se často během posledních 30 dní.	
4 Úplná porucha znamená, že problém je přítomen více než 95 % času, s intenzitou, která zcela rozvrací každodenní život osoby, každý den v posledních 30 dnech.	
8 Nelze určit znamená, že nejsou k dispozici dostatečné informace ke specifikování závažnosti poruchy.	
9 Nelze aplikovat znamená, že je nepřiměřeně aplikovat daný kód (např. b650 Menstruační funkce pro ženu ve věku pre-menarche nebo post-menopause).	

Rozšířený seznam A a P domén	Kvalifikátor výkonu	Kvalifikátor kapacity
d110 Pozorování		
d155 Získání dovedností		
d160 Soustředění pozornosti		
d163 Myšlení		
d166 Čtení		
d170 Psaní		
d175 Řešení problémů		
d177 Rozhodování		
d210 Provádění jednotlivého úkolu		
d220 Provádění mnohočetných úkolů		
d230 Vykonávání běžné denní povinnosti		
d240 Zvládání obtíží a jiných psychických nároků		
d330 Mluvení		
d350 Konverzace		

d360 Používání komunikačních pomůcek a technik		
d410 Měnění základní pozice těla		
d415 Udržení pozice těla		
d420 Přemísťování		
d430 Zvedání a nošení předmětů		
d440 Vyžití ruky k jemným pohybům (<i>sbírání, uchopení</i>)		
d445 Využití ruky a paže		
d450 Chůze		
d455 Pohyb		
d460 Pohyb po různých lokalitách		
d465 Pohyb za použití různých pomůcek (<i>kolečkové křeslo, brusle, atd..</i>)		
d470 Používání dopravních prostředků (<i>auto, autobus, vlak, letadlo atd..</i>)		
d475 Řízení vozidla (jízda na kole a motorce, řízení auta atd.)		
d510 Sám se umýt (<i>koupání, sušení, mytí rukou atd.</i>)		
d520 Péče o části těla (<i>čištění zubů, holení, péče o zevnějšek atd.</i>)		
d530 Používání toalety		
d540 Oblékání		
d550 Přijímání potravy		
d560 Pití		
d570 Péče o své zdraví		
d620 Získání nezbytných věcí a služeb (<i>nakupování atd.</i>)		
d630 Příprava jídel (<i>vaření atd.</i>)		
d640 Vykonávání domácích prací (<i>úklid domu, mytí nádobí, praní, žehlení atd.</i>)		
d650 Péče o předměty v domácnosti		
d660 Pomoc druhým		
d710 Základní mezilidská jednání		
d720 Složitá mezilidská jednání		
d750 Neformální vztahy		
d760 Rodinné vztahy		
d770 Intimní vztahy		
d825 Příprava na povolání		
d830 Vyšší vzdělání		
d845 Získání, udržení a ukončení z aměstnání		
d850 Placené zaměstnání		
d860 Základní ekonomická jednání		
d870 Ekonomická soběstačnost		
d910 Občanský život (v komunitě)		
d920 Rekreaace a volný čas		
d930 Náboženství a duchovní život		
DOPLŇTE PŘÍPADNĚ DALŠÍ POLOŽKY MKF		

ČÁST 3: FAKTORY PROSTŘEDÍ

- *Faktory prostředí vytvářejí fyzické, sociální a postojoyé prostředí, ve kterém lidé žijí.*

**Kvalifikátory prostředí:
Bariéry nebo facilitace**

0 žádná bariéra	0 žádná facilitace
1 lehká bariéra	+1 lehká facilitace
2 středně těžká bariéra	+2 středně těžká facilitace
3 těžká bariéra	+3 těžká facilitace
4 úplná bariéra	+4 úplná facilitace
8 bariéru nelze určit	+8 facilitaci nelze určit
9 nelze aplikovat	

Rozšířený seznam faktorů prostředí	Kvalifikátor bariéra nebo facilitace
e1101 Léky	
e1108 Produkty nebo látky určené k osobnímu požívání, jiné	
e115 Produkty a technologie k osobnímu použití v denním životě	
e120 Produkty a technologie pro osobní pohyblivost v bytě i venku	
e125 Produkty a technologie pro komunikaci	
e135 Obecné produkty a technologie pro zaměstnání	
e150 Vzhled, konstrukce a stavební produkty a technologie budov pro veřejné použití	
e155 Vzhled, konstrukce a stavební produkty a technologie budov pro soukromé použití	
e165 Směnitelné hodnoty	
e2250 Teplota	
e2251 Vlhkost	
e2253 Srážky	
e310 Nejbližší rodina	
e315 Širší rodina	
e320 Přátelé	
e325 Známi, kamarádi, kolegové, sousedé a členové společenství	
e330 Osoby v pozicích autorit	
e340 Pečovatelé a osobní asistenti	
e355 Zdravotničtí profesionálové	
e360 Ostatní profesionálové	
e410 Jednotlivé postoje členů nejbližší rodiny	
e415 Jednotlivé postoje širší rodiny	
e420 Jednotlivé postoje přátel	
e425 Jednotlivé postoje známých, vrstevníků, kolegů, sousedů a členů společenství	
e430 Jednotlivé postoje osob v pozici autority	
e440 Individuální postoje pečujících osob	
e450 Individuální postoje zdravotnických pracovníků	
e460 Postoje společnosti	
e515 Služby, systémy a principy řízení v oblasti architektury	
e525 Služby, systémy a principy řízení bydlení	
e540 Služby, systémy a principy řízení dopravy	
e550 Právní služby, systémy a principy řízení	
e555 Služby, systémy a principy řízení asociací a neziskových organizací	
e570 Služby sociálního zabezpečení, systémy a principy řízení	
e575 Služby, systémy a principy řízení obecné sociální podpory	
e580 Zdravotnické systémy a principy řízení	

e585 Výchova a výcvikové služby, systémy a principy řízení	
e590 Služby, systémy a principy řízení zaměstnanosti	
DOPLŇTE PŘÍPADNĚ DALŠÍ POLOŽKY MKF	